

**Szkoła Podstawowa nr 2
Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej**

**Program Realizacji Doradztwa Zawodowego
na rok szkolny 2024/2025**

WSTĘP

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły ponadpodstawowej oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu. Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych – ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz ich rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu. Program stanowi integralną część Programu wychowawczo–profilaktycznego szkoły i określa ogół działań podejmowanych w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Włączenie rodziców oraz współpraca z innymi osobami i instytucjami podnosi skuteczność działań podejmowanych przez szkołę. Realizacja zadań ujętych w tym dokumencie ma na celu wspomóc ucznia i jego rodzinę, by zaplanowana droga edukacyjna i zawodowa przyniosła absolwentowi szkoły satysfakcję, dała poczucie bezpieczeństwa i umożliwiła szczęśliwe życie.

Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.) art. 26a, art. 109;
1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2024 poz. 781);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t. j. Dz. U. z 2023 poz. 1798);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. poz. 624, z późn. zm.);
5. § 19 b Statutu Szkoły (Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego)

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego został opracowany przez Koordynatora doradztwa zawodowego w oparciu o wyżej wymienione akty prawne oraz publikacje Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE). Dyrektor Szkoły, w terminie do dnia 30 września, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program realizacji doradztwa zawodowego na dany rok szkolny.

Cele realizacji Programu Doradztwa Zawodowego:

- **Celem orientacji zawodowej w klasach I-III i w Oddziale Przedszkolnym** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
- **Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI szkoły podstawowej** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
- **Celem realizacji zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym:

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców/opiekunów prawnych,
- nauczycieli.

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- w Oddziale Przedszkolnym, w klasach I-VI oraz VII-VIII szkoły na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- w klasach VII i VIII szkół podstawowych na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,
- we wszystkich klasach - na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- we wszystkich klasach - w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach organizowanych u pracodawców, w szkołach realizujących kształcenie zawodowe lub w placówkach kształcenia ustawicznego i centrach kształcenia zawodowego w ramach zapotrzebowania na tego typu zajęcia.

Główne zadania w zakresie doradztwa zawodowego organizowane przez koordynatora i realizowane przez szkołę, to:

- 1) diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia;
- 2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 3) prowadzenie działalności informacyjno-doradczej, w tym udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom/opiekunom prawnym;
- 4) prowadzenie w miarę możliwości grupowych zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i dalszego kształcenia;
- 5) współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, w szczególności z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom/opiekunom prawnym.

Propozycje szczegółowych działań kierowanych do uczniów w ramach Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych (szczególnie uczniom z trudnościami w podjęciu decyzji, uczniom o szczególnych potrzebach edukacyjnych, uczniom z problemami zdrowotnymi i niepełnosprawnym, z trudną sytuacją rodzinną, po traumatycznych przeżyciach itp.);
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie w szkole spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;
- stwarzanie okazji do udziału w „Dniach otwartych” w szkołach ponadpodstawowych;
- umożliwianie udziału uczniów klas VIII w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych w ich szkole podstawowej;
- informowanie o aktualnej ofercie edukacyjnej w szkołach ponadpodstawowych, terminach i zasadach rekrutacji do klas I szkół ponadpodstawowych;

- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w praktycznych zajęciach i lekcjach otwartych w szkołach ponadpodstawowych – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym,
- korzystanie z zasobów internetowych, w szczególności platform wspierających zawodowy rozwój uczniów (Mapa Karier, barometr zawodów, eduBaza itp.).

Propozycje działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów w ramach Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

Propozycje działań kierowanych do rodziców/opiekunów prawnych w ramach Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego:

- organizowanie grupowych spotkań dla rodziców/opiekunów prawnych o charakterze informacyjno-doradczym z doradcą zawodowym w szkole (np. dotyczących wskazówek jak pomóc nastolatkom w wyborze zawodu i szkoły, na temat oferty edukacyjnej w szkołach ponadpodstawowych, o zasadach i terminach rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, sytuacji na rynku pracy);

- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm i instytucji działających na lokalnym rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- organizowanie spotkań na temat elektronicznego naboru do klas I szkół ponadpodstawowych;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o „Dniach otwartych” w szkołach;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: tablice informacyjne, e-dziennik, stronę internetową szkoły);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

W szkole w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

- Dyrektor Szkoły,
- koordynator doradztwa zawodowego,
- nauczyciele wychowawcy,
- nauczyciele przedmiotów (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej),
- nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej,
- nauczyciel-bibliotekarz,
- specjaliści m.in. pedagog szkolny, psycholog szkolny, pedagog specjalny,

oraz inne osoby współpracujące ze szkołą, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób:

Dyrektor Szkoły:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- powołuje i współpracuje z koordynatorem doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ oraz PRDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć z orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Koordynator doradztwa zawodowego:

- zajmuje się organizacją Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego;
- koordynuje wykonanie Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego;
- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w miarę możliwości w formie grupowej;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców/opiekunów prawnych w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym (określonych w programie realizacji doradztwa zawodowego);
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem (we współpracy z nauczycielami, w tym wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogiem) przygotowuje program realizacji doradztwa zawodowego oraz koordynuje jego realizację;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;

- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i wychowanie przedszkolnego):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć z orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele - wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;

- organizują w sali świetlicy szkolnej kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel - bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby współpracujące ze szkołą. np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

Zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole mogą ulegać modyfikacjom zgodnie ze zmianami koncepcji pracy szkoły.

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego:

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego jest monitorowany. Za monitoring odpowiada bezpośrednio koordynator doradztwa zawodowego. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji Programu. Dyrektor Szkoły, po konsultacji z koordynatorem doradztwa zawodowego, ustala sposoby, zasady

i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę. Rada pedagogiczna, rodzice/opiekunowie prawni uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.

Treści programowe z zakresu Doradztwa Zawodowego

W treściach programowych uwzględniono cztery podstawowe obszary orientacji zawodowej:

1. Poznawanie własnych zasobów, m. in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. Świat zawodów i rynek pracy, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III i Oddziału Przedszkolnego:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1. 1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
1. 2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
1. 3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
1. 4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
1. 5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2. 1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
2. 2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2. 3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
2. 4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
2. 5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
2. 6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3. 1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
3. 2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
3. 3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4. 1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
4. 2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
4. 3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1. 1. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
1. 2. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
1. 3. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
1. 4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaintrygowania odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2. 1. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
2. 2. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
2. 3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
2. 4. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
2. 5. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3. 1. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
3. 2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
3. 3. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4. 1. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
4. 2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
4. 3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

1. 1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
1. 2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
1. 3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
1. 4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
1. 5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
1. 6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
1. 7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2. 1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
2. 2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
2. 3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
2. 4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
2. 5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
2. 6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
2. 7. dokonuje autoprezentacji;
2. 8. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Harmonogram realizacji programu doradztwa zawodowego.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne
1.	Zaopiniowanie Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 2 Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2024/2025.	Do końca września 2024 r.	Dyrektor Szkoły, Rada Pedagogiczna
2.	Przeprowadzenie cyklu 10 zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy
3.	Prowadzenie zajęć w Oddziale Przedszkolnym i lekcji w klasach I – VIII obejmujących tematykę orientacji zawodowej uczniów.	Cały rok szkolny 2024/2025	Wychowawcy Oddziału Przedszkolnego i klas I–VIII
4.	Realizacja treści programowych doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych.	Cały rok szkolny 2024/2025	Nauczyciele przedmiotów
5.	Organizowanie konkursów, olimpiad, zawodów sportowych, imprez szkolnych wspierających rozwijanie zainteresowań i talentów uczniów.	Cały rok szkolny 2024/2025	Nauczyciele, wychowawcy
6.	Gromadzenie, aktualizacja oraz udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy
7.	Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.	Według potrzeb	Doradca zawodowy, psycholog, pedagog
8.	Wspieranie nauczycieli w działaniach doradczych poprzez udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy
9.	Współpraca z instytucjami wspierającymi działania szkolnego doradcy zawodowego.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy
10.	Koordynowanie udziału uczniów w dniach otwartych lokalnych szkół ponadpodstawowych. Organizacja spotkań uczniów klas 8 z przedstawicielami szkół.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy
11.	Opracowywanie informacji edukacyjno-zawodowej na szkolną stronę internetową.	Cały rok szkolny 2024/2025	Doradca zawodowy